Reactienota zienswijzen Inspiratiekader Buitengebied Eijsden-Margraten

Juli 2026

Positie van de reactienota

Het Inspiratiekader Buitengebied Eijsden-Margraten heeft als doel een gezamenlijke en integrale koers te bieden voor de toekomst van het buitengebied. Het vormt een richtinggevend kader waarin thema's als landbouw, natuur, landschap, water, recreatie en leefbaarheid in samenhang worden benaderd. Door heldere ontwikkelprincipes en ruimtelijke uitgangspunten te formuleren, biedt het inspiratie en houvast voor toekomstige initiatieven, met als ambitie een toekomstbestendig buitengebied waarin de kwaliteit van landschap en leefomgeving wordt behouden en versterkt.

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Eijsden-Margraten heeft het concept Inspiratiekader Buitengebied Eijsden–Margraten ter inzage gelegd om eenieder die actief is in het buitengebied in de gelegenheid te stellen mee te denken over de toekomst van het buitengebied.

Na een eerder doorlopen uitgebreid participatietraject met o.a. agrariërs en organisaties die actief zijn in het buitengebied heeft het concept inspiratiekader heeft van 15 april tot en met 27 mei ter inzage gelegen. In deze periode zijn een vijftal zienswijzen binnengekomen en een tweetal pro forma zienswijze, waarbij verzocht wordt om uitstel om een reactie te kunnen geven. Gezien de omvang van het concept Inspiratiekader en het belang dat wij als gemeente Eijsden-Margraten hechten aan een zorgvuldig proces, is besloten om een aanvullende termijn van twee weken te bieden voor het indienen van een gewijzigde of aanvullende zienswijze. In deze periode tot 16 juni zijn er 2 aangepaste/aanvullende zienswijzen ingediend waarmee er in totaal 7 zienswijzen zijn ingediend.

De gemeente Eijsden-Margraten waardeert de grote betrokkenheid die bij het opstellen van de zienswijzen is getoond en spreekt haar dank uit aan alle indieners voor hun zorgvuldige voorbereiding en inhoudelijk goed onderbouwde reacties.

Deze reactienota bevat een overzicht van de reacties op de opmerkingen, suggesties, aanvullingen en/of bezwaren die zijn ingediend tijdens de terinzagelegging van het Inspiratiekader Buitengebied Eijsden-Margraten. Tegelijkertijd geven wij met deze reactienota aan hoe we met de ingekomen reacties zijn omgegaan en hoe deze in het Inspiratiekader verwerkt zullen worden.

De reactienota is als volgt opgebouwd in onderstaande tabel. In de eerste kolom wordt de opmerking, suggestie, aanvulling en/of bezwaar per indiener en per onderwerp weergegeven. In de tweede kolom is onze reactie op de zienswijze geformuleerd. Indien de zienswijze aanleiding geeft voor aanpassingen wordt in de derde kolom aangegeven (zo concreet als mogelijk) op welke plekken in het Inspiratiekader veranderingen worden doorgevoerd.

Verschillende zienswijzen stellen vragen over de status van het (concept) Inspiratiekader en de samenhang tussen het Inspiratiekader en beleid dat tegelijkertijd gepubliceerd is zoals de

kamerbrief stikstof van het kabinet en de vastgestelde Provinciale Omgevingsvisie Limburg 2026. Hieronder wordt hierop een algemene reactie gegeven.

Status van dit Inspiratiekader

Verschillende zienswijzen stellen vragen over de status van het (concept) Inspiratiekader. Het Inspiratiekader is bedoeld om richting te geven aan behoud en versterking van de kwaliteiten van het buitengebied. Het is een visiedocument dat een verdere uitwerking vormt van de Omgevingsvisie en het Manifest Buitengewoon Buitengebied en daarmee bedoeld is als een richtinggevend en inspirerend kader voor de ontwikkeling van het buitengebied. Na vaststelling door de gemeenteraad vormt het een beleidsmatig kader voor toekomstige ontwikkelingen. Het inspiratiekader geeft richting aan bestuurlijke besluitvorming. Ook dienen nieuwe initiatieven die niet passen binnen het huidige omgevingsplan de uitgangspunten uit het kader (zoals de ruimtelijke principes) te betrekken bij de ruimtelijke afweging, naast de afweging op basis van de geldende wet- en regelgeving en een locatie-specifieke belangenafweging.

Samenhang met kamerbrief stikstof en POVI 2026

In de periode tussen het opstellen van het Inspiratiekader, de terinzagelegging en de aanbieding van het Inspiratiekader aan de gemeenteraad zijn er een tweetal documenten gepubliceerd die een directe relatie hebben met het Inspiratiekader; de ‘Kamerbrief maatregelpakket voor landbouw, natuur en stikstof’ (juni 2026) en de Provinciale Omgevingsvisie Limburg 2026 (mei 2026).

De kamerbrief gaat over het nieuwe voorgenomen stikstofpakket van het kabinet sluit op hoofdlijnen goed aan bij de uitgangspunten van het Inspiratiekader Buitengebied Eijsden-Margraten. De nadruk komt sterker te liggen op een toekomstbestendig buitengebied waarin landbouw, natuur, landschap en ruimtelijke ontwikkeling beter met elkaar in balans worden gebracht. Voor Eijsden-Margraten betekent dit vooral dat extensieve, grondgebonden en landschapsinclusieve landbouw belangrijker wordt, terwijl bedrijven nabij kwetsbare natuurgebieden rekening moeten houden met strengere emissie-eisen. Tegelijkertijd kan het pakket, door natuurherstel en een juridisch houdbare ondergrens voor stikstofdepositie, op termijn weer meer ruimte bieden voor passende ontwikkelingen zoals woningbouw.

Daarmee versterkt de kamerbrief het beeld dat er een groeiende noodzaak is om ontwikkelingen in het buitengebied integraal te benaderen. Voor het inspiratiekader betekent dit dat het nog nadrukkelijker kan dienen als ruimtelijk kompas voor de ontwikkeling van het buitengebied.

De Provinciale Omgevingsvisie Limburg 2026 (POVI 2026) is op 8 mei 2026 vastgesteld. De POVI vormt het provinciale beleidskader voor de inrichting van de fysieke leefomgeving en heeft daarmee een belangrijke relatie met het Inspiratiekader. De POVI gaat uit van het principe dat de beschikbare ruimte in Limburg schaars is en dat niet alle ruimtelijke opgaven overal kunnen worden gerealiseerd. Daarom stuurt de provincie op slimme combinaties van functies en duidelijke keuzes, waarbij thema's als natuur, water, klimaatadaptatie, landbouw, woningbouw, energie, mobiliteit en leefbaarheid integraal worden afgewogen. Het inspiratiekader sluit hier goed op aan doordat het uitgaat van een gebiedsgerichte benadering waarin ruimtelijke initiatieven niet alleen worden beoordeeld op hun eigen functie, maar ook op hun bijdrage aan een duurzaam toekomstperspectief voor het buitengebied.

Daarmee biedt de POVI een provinciaal beleidskader dat de uitgangspunten en ambities van het inspiratiekader ondersteunt en versterkt. Nu de POVI is vastgesteld en in werking is

getreden, worden enkele teksten en kaartlagen van het Inspiratiekader geactualiseerd, zodat deze aansluiten op de geldende provinciale beleidskaders.

Overzicht van reactie en antwoorden

Ingediende zienswijze	Reactie van de gemeente Eijsden – Margraten	Verwerking in het Inspiratiekader
Nr. 1: [redacted]		
De indiener geeft aan niet betrokken te zijn geweest bij het totstandkomingsproces van het Inspiratiekader. Daarnaast bestaat onduidelijkheid over de betekenis van de opgenomen kaarten en de mogelijke gevolgen van het Inspiratiekader voor de bedrijfsvoering.	Bij de totstandkoming van het Inspiratiekader is een uitgebreid participatietraject doorlopen, waarbij onder meer agrariërs en organisaties die actief zijn in het buitengebied, zoals de LLTB, zijn betrokken. Wij betreuren dat u zich niet betrokken heeft gevoeld bij dit proces. Om eventuele onduidelijkheden weg te nemen, nodigen wij u graag uit voor een gesprek waarin wij een toelichting geven op het Inspiratiekader, de gebiedsindeling en het bijbehorende kaartmateriaal.	De ingebrachte zienswijze geeft geen aanleiding om het Inspiratiekader aan te passen.
Nr. 2: Waterschap Limburg		
De indiener spreekt waardering uit voor het Inspiratiekader en onderschrijft de voorgestelde koers. Aanvullend wordt aandacht gevraagd voor de toepassing van checkdams, waterbuffers en ruigtestroken als maatregelen voor water- en bodembeheer. Daarnaast wordt het belang van voortzetting van de samenwerking tussen betrokken partijen benadrukt.	De gemeente dankt de indiener voor de positieve reactie en de constructieve aanbevelingen. De aangedragen aandachtspunten, en het belang van verdere samenwerking, sluiten aan bij de ambities van het Inspiratiekader en zijn hier al in opgenomen (bijv. op pagina 51 waar een van de ruimtelijke principes voor het beekdal specifiek gaat over het toepassen van nature based solutions zoals checkdams en ruigtestroken).	De ingebrachte zienswijze geeft geen aanleiding om het Inspiratiekader aan te passen. De aanbeveling ten aanzien van de voortzetting van de samenwerking wordt betrokken bij de verdere uitwerking en uitvoering van het Inspiratiekader, onder meer in de gebiedsgerichte uitvoeringsprogramma's.
Nr. 3: Limburgse Land- en Tuinbouwbond (LLTB)		
Proces: De indiener spreekt waardering uit voor het feit dat de gemeente Eijsden-Margraten agrarische ondernemers heeft betrokken bij de totstandkoming van het Inspiratiekader. Tegelijkertijd verzoekt de indiener de inbreng	Bij de totstandkoming van het Inspiratiekader zijn meerdere werksessies georganiseerd met lokale agrarische ondernemers. Uit deze gesprekken kwam als belangrijkste lijn naar voren dat agrariërs openstaan voor landschapsontwikkeling en bereid zijn	Deze zienswijze geeft geen aanleiding tot aanpassing van het Inspiratiekader.

en zorgen van lokale agrarische ondernemers daadwerkelijk mee te wegen en inzichtelijk te maken op welke wijze deze inbreng is verwerkt in het uiteindelijke document.	hieraan een bijdrage te leveren, mits dit economisch haalbaar en rendabel blijft. Dit signaal is door de gemeente, evenals door de LLTB, nadrukkelijk onderkend en heeft een plek gekregen in de uitgangspunten van het Inspiratiekader. Op verschillende plaatsen in het Inspiratiekader worden reeds inspirerende voorbeelden en handelingsperspectieven beschreven die nadrukkelijk aandacht besteden aan de economische haalbaarheid. Hiermee wordt onderkend dat een toekomstbestendig landschap vraagt om maatregelen die niet alleen bijdragen aan de kwaliteit van het buitengebied, maar ook uitvoerbaar en economisch verantwoord zijn voor agrarische ondernemers.	
Status: De indiener verzoekt de status van het Inspiratiekader te verduidelijken, zodat duidelijk is welke betekenis en werking het document heeft bij toekomstige besluitvorming en ruimtelijke ontwikkelingen.	Zie ook algemene reactie in inleiding. Het Inspiratiekader Buitengebied Eijsden-Margraten is een visiedocument. Na vaststelling door de raad vormt het een beleidsmatig kader voor toekomstige ontwikkelingen. Nieuwe initiatieven die niet passen binnen het huidige omgevingsplan dienen de uitgangspunten uit het kader (zoals de ruimtelijke principes) te betrekken bij de ruimtelijke afweging.	De zienswijze wordt overgenomen. De status van het Inspiratiekader wordt op pagina 7 nader verduidelijkt door een uitgebreidere toelichting op te nemen over de betekenis en werking van het document.
Normen: De indiener verzoekt om geen normen of beperkingen voor agrarische bedrijvigheid en agrarisch grondgebruik op te nemen, tenzij deze economisch zijn onderbouwd, haalbaar en betaalbaar zijn en/of zonder dat een reële termijn wordt geboden waarbinnen sectoren zich kunnen ontwikkelen.	De gemeente onderschrijft dat de economische haalbaarheid een belangrijke randvoorwaarde is voor de toekomst van de agrarische sector. In het concept-Inspiratiekader zijn op enkele locaties bepaalde vormen van agrarische activiteiten aangeduid als 'ongewenst' of 'te ontmoedigen'. Deze duidingen zijn	Deze zienswijze geeft aanleiding tot aanpassing van het Inspiratiekader. Op pagina 40 t/m 53 worden de termen 'ongewenst' of 'te ontmoedigen' gewijzigd naar ‘niet passend binnen de gewenste ontwikkelrichting en daarom te ontmoedigen’ daar waar het gaat om agrarische bedrijvigheid of grondgebruik.

	voortgekomen uit het participatieproces en zijn mede gebaseerd op de interpretatie van reeds vastgesteld beleid. Tegelijkertijd is het niet mogelijk om met zekerheid vast te stellen welke vormen van agrarische bedrijfsvoering op de langere termijn wel of niet levensvatbaar zullen zijn. Een inspiratiekader schetst een gewenste ontwikkelrichting en biedt geen definitief oordeel over de toekomstbestendigheid van individuele bedrijfsactiviteiten. Om die reden wordt de terminologie aangepast. Waar in het concept wordt gesproken over 'ongewenst' of 'te ontmoedigen', zal dit worden gewijzigd naar ‘niet passend binnen de gewenste ontwikkelrichting en daarom te ontmoedigen’. Hiermee wordt duidelijker tot uitdrukking gebracht dat het gaat om een beleidsmatige richting en niet om een normatief oordeel over bestaande agrarische activiteiten.	
Compensatie: De indiener verzoekt om agrariërs en grondeigenaren die als gevolg van het Inspiratiekader worden beperkt in de ontwikkelingsmogelijkheden van hun agrarisch bedrijf of agrarisch grondgebruik, passende ruimtelijke compensatie te bieden.	Het Inspiratiekader legt geen aanvullende beperkingen op ten opzichte van het geldende landelijke en provinciale beleid. Het document heeft een inspirerend en richtinggevend karakter en dient als afwegingskader voor nieuwe initiatieven die niet passen binnen het geldende omgevingsplan. Bestaande agrarische bedrijven en activiteiten worden hierdoor niet beperkt. Omdat het Inspiratiekader geen nieuwe planologische beperkingen introduceert, is er geen aanleiding voor een regeling voor ruimtelijke compensatie. Daarnaast beschikt	Deze zienswijze geeft geen aanleiding tot aanpassing van het Inspiratiekader.

	de gemeente Eijsden-Margraten niet over gronden die kunnen worden ingezet als compensatie of als alternatieve ontwikkellocatie voor agrarische bedrijven. Deze zienswijze geeft daarom geen aanleiding tot aanpassing van het Inspiratiekader.	
Maatwerk: De indiener verzoekt de gemeente ook bij de uitvoering van het Inspiratiekader maatwerk te blijven bieden, zodat per initiatief rekening kan worden gehouden met de specifieke omstandigheden en kenmerken van het gebied.	De gemeente onderschrijft deze zienswijze. Het bieden van maatwerk vormt een belangrijk uitgangspunt van het Inspiratiekader. Het document heeft een inspirerend en richtinggevend karakter en is bedoeld om initiatiefnemers van nieuwe ontwikkelingen handvatten te bieden, niet om dwingende verplichtingen op te leggen. De ruimtelijke principes en de toetsing van initiatieven zijn gebaseerd op de landschappelijke kwaliteiten van het gebied en dragen bij aan de ambities op het gebied van natuur, klimaat en water. Daarbij staat een gebiedsgerichte benadering centraal, waarbij de gemeente een faciliterende en ondersteunende rol vervult en per initiatief maatwerk toepast. Het Inspiratiekader nodigt nadrukkelijk uit om in gesprek te gaan en gezamenlijk te zoeken naar passende oplossingen en ontwikkelingen voor het buitengebied.	Deze zienswijze geeft geen aanleiding tot aanpassing van het Inspiratiekader.
Beleid: De indiener verzoekt de gemeente geen aanvullende beleidsregels of voorwaarden te stellen bovenop het geldende landelijke en provinciale beleid.	Het inspiratiekader legt geen aanvullende eisen op bovenop bestaand landelijk en provinciaal beleid. Wel heeft het document een duidelijk verdiepend en inspirerend karakter ten aanzien van initiatiefmogelijkheden binnen bepaalde	Deze zienswijze geeft geen aanleiding tot aanpassing van het Inspiratiekader.

	gebieden. Nieuwe initiatieven die niet passen binnen het huidige omgevingsplan dienen de uitgangspunten uit het kader (zoals de ruimtelijke principes) te betrekken bij de ruimtelijke afweging. Vervolgens is het aan het college en de raad om te beoordeelden in hoeverre deze uitgangspunten worden gevolgd.	
Teelten: De indiener verzoekt geen teelten of vormen van agrarisch grondgebruik te stimuleren waarvoor geen toereikend en duurzaam verdienmodel beschikbaar is.	Het klopt dat niet alle opties en inspiratievoorbeelden die in het inspiratiekader worden benoemd, op dit moment al beschikken over een toereikend economisch verdienmodel. Deze initiatieven worden vaak genoemd vanwege hun duurzamere karakter en de mogelijke bijdrage aan de toekomstbestendigheid van het buitengebied. Visiedocumenten hebben juist als doel om aandacht te vragen voor dergelijke ontwikkelingen en deze onder de aandacht te brengen van een breder publiek. Mogelijk ontstaat een sterker economisch verdienmodel op het moment dat er bij consumenten meer bewustwording en draagvlak ontstaat. Mocht de LLTB of andere partijen aanvullende ontwikkelmogelijkheden zien die wij momenteel over het hoofd zien, en die al wel beschikken over een economisch haalbaar verdienmodel in combinatie met een duurzamer karakter, dan staan wij er zeker voor open om deze mee te nemen in	Deze zienswijze geeft op dit moment geen aanleiding tot aanpassing van het Inspiratiekader. Indien in de toekomst blijkt dat er aanvullende ontwikkelmogelijkheden zijn die momenteel nog niet in beeld zijn, maar wel beschikken over een economisch haalbaar verdienmodel en bijdragen aan de doelstellingen van het Inspiratiekader, staat de gemeente ervoor open deze bij een toekomstige actualisatie van het Inspiratiekader te betrekken.

	het Inspiratiekader Buitengebied Eijsden-Margraten. Het document is immers bedoeld als een visie op de toekomst en mag zich blijven ontwikkelen op basis van nieuwe inzichten en praktijkervaringen.	
Verdienmodel: De indiener verzoekt de gemeente om, naast het voorliggende Inspiratiekader, een aanvullend inspiratiekader op te stellen dat specifiek is gericht op het bieden van een toekomstperspectief voor agrarische bedrijven, met voldoende aandacht voor een economisch haalbaar en duurzaam verdienmodel.	De gemeente onderschrijft het belang van een toekomstbestendig en economisch haalbaar verdienmodel voor agrarische bedrijven. Tegelijkertijd is dit vraagstuk grotendeels afhankelijk van landelijke en Europese ontwikkelingen, zoals wet- en regelgeving, marktontwikkelingen en beschikbare verdienmodellen. Indien hiervoor al een breed toepasbare en bewezen oplossing beschikbaar zou zijn, zou de gemeente deze vanzelfsprekend graag onder de aandacht brengen. Agrarische ondernemers zijn echter primair zelf verantwoordelijk voor hun bedrijfsvoering en ondernemen binnen een dynamische maatschappelijke en economische context. Het is aan ondernemers om hun verdienmodel door te rekenen en in te spelen op ontwikkelingen in de markt en de samenleving. De rol van het Inspiratiekader is daarbij om richting en inspiratie te bieden voor ruimtelijke ontwikkelingen en kansen zichtbaar te maken.	Deze zienswijze geeft geen aanleiding tot aanpassing van het Inspiratiekader.
Economische effecten: De indiener verzoekt de gemeente om, voorafgaand aan de vaststelling van het Inspiratiekader, een gedegen onderzoek uit te voeren naar de	Het Inspiratiekader introduceert geen aanvullende planologische beperkingen ten opzichte van het geldende landelijke en provinciale beleid, maar heeft een	Deze zienswijze geeft geen aanleiding tot aanpassing van het Inspiratiekader.

bedrijfseconomische en overige effecten van het Inspiratiekader voor de land- en tuinbouw binnen de gemeente.	inspirerend en richtinggevend karakter. Om die reden is een bedrijfseconomisch effectenonderzoek in het kader van dit document niet noodzakelijk geacht.	
Multifunctionaliteit: De indiener verzoekt in het Inspiratiekader ruimte te bieden voor multifunctionele landbouw, mits deze ontwikkelingen geen belemmeringen opleveren voor de bestaande bedrijfsvoering en toekomstige ontwikkelingsmogelijkheden van nabijgelegen agrarische bedrijven.	De gemeente onderschrijft het belang van multifunctionele landbouw als mogelijke ontwikkelrichting voor een vitaal en toekomstbestendig buitengebied. De door de indiener genoemde voorbeelden, zoals de combinatie van een agrarisch bedrijf met zorg, recreatie of boerderij-educatie, sluiten aan bij de ambities van het Inspiratiekader. Wij onderschrijven deze ideeën en zullen deze meenemen in de verdere uitwerking van het Inspiratiekader.	De zienswijze wordt overgenomen. Op pagina 40 t/m 53 worden aanvullende inspirerende voorbeelden van multifunctionele landbouw opgenomen.
Energieopwekking: De indiener verzoekt in het Inspiratiekader ruimte te bieden voor de opwekking van duurzame energie.	De gemeente onderschrijft het belang van duurzame energieopwekking als onderdeel van een toekomstbestendig buitengebied. Tegelijkertijd vindt de afweging over de locaties en mogelijkheden voor energieopwekking plaats binnen afzonderlijke beleids- en besluitvormingstrajecten, zoals de Regionale Energiestrategie (RES) Zuid-Limburg. Om die reden worden in het Inspiratiekader geen aanvullende uitspraken gedaan over de opwekking van duurzame energie.	Deze zienswijze geeft geen aanleiding tot aanpassing van het Inspiratiekader.
Bodem en water: De indiener geeft aan dat agrariërs bereid zijn verantwoordelijkheid te nemen wat betreft hun eigen emissies in relatie tot het uitgangspunt 'bodem en water sturend'.	De gemeente waardeert de bereidheid van agrariërs om verantwoordelijkheid te nemen voor de emissies die samenhangen met hun eigen bedrijfsvoering. Tegelijkertijd merkt de gemeente op dat de opgave voor een toekomstbestendig buitengebied breder is dan alleen de nitraatproblematiek. Naast waterkwaliteit spelen ook thema's als	Deze zienswijze geeft geen aanleiding tot aanpassing van het Inspiratiekader.

	biodiversiteit, bodemkwaliteit, waterbeschikbaarheid en landschapskwaliteit een belangrijke rol. Het uitgangspunt 'bodem en water sturend' vraagt daarom om een integrale benadering, waarbij rekening wordt gehouden met alle relevante emissiebronnen en gebiedsopgaven.	
Vernatten: De indiener merkt op dat besluiten over de verhoging van de waterstanden tot de bevoegdheid van het waterschap behoren en verzoekt de gemeente niet op de stoel van waterschap te gaan zitten.	Het waterschap is actief betrokken geweest bij het opstellen van het Inspiratiekader en heeft positief gereageerd op het concept-Inspiratiekader. Daarbij is nadrukkelijk rekening gehouden met de verschillende verantwoordelijkheden van beide overheden. Daarnaast merkt de gemeente op dat het begrip vernatting in het Inspiratiekader breder moet worden opgevat dan uitsluitend het verhogen van de grondwaterstand. Vernatting kan ook worden bereikt door maatregelen zoals de aanleg van poelen, infiltratiebuffers en andere waterbergende voorzieningen. Voor zover wordt gesteld dat vernatting de bufferende werking van de bodem vermindert, is niet gespecificeerd op welke vorm van buffering wordt gedoeld. Wanneer het gaat om het vasthouden van oppervlakkig afstromend water, is vooral het aanwezige vegetatietype van invloed en niet uitsluitend de grondwaterstand. Een hoge grondwaterstand bevordert wel andere type buffering bijvoorbeeld van koolstofverbindingen.	De zienswijze geeft, mede vanwege de onduidelijkheid over de gehanteerde terminologie en de niet nader gespecificeerde effecten waarop wordt gedoeld, geen aanleiding tot aanpassing van het Inspiratiekader.

Grasland: De indiener verzoekt het behoud van en de omschakeling naar blijvend grasland uitsluitend te stimuleren en niet als verplichting of norm op te nemen binnen het Inspiratiekader.	Het behoud van en de omschakeling naar blijvend grasland worden in het Inspiratiekader uitsluitend als stimulans opgenomen en niet als verplichting. Dit is ook expliciet verwoord op bijvoorbeeld de pagina's 68 en 69, waar in het overzicht van sturende en ruimtelijke principes de principes met betrekking tot grasland telkens beginnen met 'Stimuleer..'.	Deze zienswijze geeft geen aanleiding tot aanpassing van het Inspiratiekader.
Gebiedsprocessen: De indiener verzoekt de gemeente ervoor te zorgen dat het Inspiratiekader de lopende gebiedsprocessen niet doorkruist of verstoort, maar hierop aansluit en deze waar mogelijk ondersteunt.	Wij onderschrijven het belang van lopende gebiedsprocessen en zien het als een belangrijke randvoorwaarde dat deze elkaar versterken in plaats van belemmeren. Het Inspiratiekader is nadrukkelijk bedoeld als een richtinggevend document dat aansluit bij bestaande trajecten en ontwikkelingen in het buitengebied. Waar mogelijk streven wij naar afstemming en samenwerking, zodat initiatieven elkaar kunnen versterken en bijdragen aan gezamenlijke doelstellingen voor het buitengebied.	Deze zienswijze geeft geen aanleiding tot aanpassing van het Inspiratiekader.
Teelten: De indiener verzoekt het Inspiratiekader ruimte te bieden aan alle vormen van agrarische teelten.	Wij onderschrijven het belang van een divers en toekomstbestendig agrarisch landschap. Het Inspiratiekader biedt ruimte aan verschillende vormen van landbouw en teelten die passen binnen de kenmerken en kwaliteiten van het buitengebied. Daarbij streven wij naar een goede balans tussen economische vitaliteit, landschappelijke kwaliteit, biodiversiteit en klimaatbestendigheid. Het Inspiratiekader doet geen uitspraken over welke specifieke gewassen of teelten ondernemers wel of niet mogen toepassen. Deze keuze ligt bij de agrarische ondernemer	Deze zienswijze geeft geen aanleiding tot aanpassing van het Inspiratiekader.

	binnen de geldende wet- en regelgeving. Het Inspiratiekader richt zich op de ruimtelijke kwaliteit en toekomstbestendigheid van het buitengebied en niet op de bedrijfsvoering van individuele landbouwbedrijven.	
Intensivering: De indiener verzoekt ruimte te blijven bieden voor intensivering van agrarische bedrijfsvoering op daarvoor geschikte locaties, zodat elders extensivering kan plaatsvinden.	Met het oog op de Provinciale Omgevingsvisie Limburg en ontwerp Omgevingsverordening Limburg zien wij slechts beperkte mogelijkheden voor verdere intensivering van agrarische bedrijfsvoering binnen de gemeente Eijsden-Margraten. Daarbij streeft het Inspiratiekader naar een zorgvuldige balans tussen agrarische ontwikkeling, landschappelijke kwaliteit, leefomgeving en ecologische waarden. Binnen deze kaders blijft ruimte bestaan voor agrarisch ondernemerschap, maar ontwikkelingen dienen te passen binnen de geldende wet- en regelgeving.	Deze zienswijze geeft geen aanleiding tot aanpassing van het Inspiratiekader.
Reguliere landbouw: De indiener verzoekt in het Inspiratiekader meer aandacht te besteden aan het belang van reguliere, meer intensieve vormen van landbouw als volwaardig toekomstperspectief, naast de aandacht voor aanvullende of alternatieve verdienmodellen.	De gemeente onderschrijft het belang van een economisch vitale landbouwsector. Het Inspiratiekader erkent de waarde van zowel reguliere als meer extensieve en innovatieve vormen van landbouw. Daarbij geldt dat alle vormen van agrarische bedrijfsvoering dienen te voldoen aan de geldende wet- en regelgeving. Aanvullende of alternatieve verdienmodellen worden genoemd als mogelijke kansen voor ondernemers. In de verdere uitwerking van het Inspiratiekader zal blijvend aandacht worden besteed aan het belang van een toekomstbestendige en economisch gezonde landbouwsector in al haar verschijningsvormen	Deze zienswijze geeft geen aanleiding tot aanpassing van het Inspiratiekader.

Alternatieve verdienmodellen: De indiener verzoekt in het Inspiratiekader nadrukkelijker aandacht te besteden aan het feit dat alternatieve verdienmodellen alleen een reëel toekomstperspectief bieden wanneer zij ook op de langere termijn economisch rendabel en duurzaam uitvoerbaar zijn.	De gemeente onderschrijft dat aanvullende of alternatieve verdienmodellen alleen een duurzame bijdrage kunnen leveren aan de toekomst van agrarische bedrijven wanneer deze ook op de langere termijn economisch rendabel zijn. Agrarische ondernemers zijn echter primair zelf verantwoordelijk voor hun bedrijfsvoering en ondernemen binnen een dynamische maatschappelijke en economische context. Het is aan ondernemers om hun verdienmodel door te rekenen en in te spelen op ontwikkelingen in de markt en de samenleving. De rol van het Inspiratiekader is daarbij om richting en inspiratie te bieden voor ruimtelijke ontwikkelingen en kansen zichtbaar te maken, maar niet om de economische haalbaarheid van specifieke bedrijfsmodellen te beoordelen of te garanderen.	Deze zienswijze geeft geen aanleiding tot aanpassing van het Inspiratiekader.
Conclusie: De indiener vraagt hoe de in het Inspiratiekader voorgestelde ontwikkelrichtingen zich verhouden tot een economisch haalbaar verdienmodel voor agrarische bedrijven. Daarnaast wordt gevraagd op welke wijze de belangen van agrariërs binnen de gemeente Eijsden-Margraten worden beschermd en welke gevolgen het heeft voor bestaande agrarische bedrijven wanneer zij niet voldoen aan de wensbeelden uit het Inspiratiekader.	Wij willen benadrukken dat het Inspiratiekader geen document is dat bestaande agrarische bedrijven voorschrijft welke vormen van landbouw wel of niet zijn toegestaan. Het document beschrijft een toekomstbeeld en biedt richting voor de ontwikkeling van het buitengebied. Wij erkennen dat een duurzaam toekomstperspectief voor de landbouw alleen mogelijk is wanneer agrarische bedrijven economisch levensvatbaar blijven. Na vaststelling door de gemeenteraad vormt het Inspiratiekader het afwegingskader voor nieuwe initiatieven die niet passen binnen het geldende omgevingsplan. Dergelijke verzoeken zullen worden beoordeeld aan de	

	hand van de uitgangspunten en ambities uit het Inspiratiekader. Het blijft vervolgens aan het college en de gemeenteraad om hierover een besluit te nemen en, indien gewenst, gemotiveerd af te wijken van het vastgestelde kader.	
Nr. 4: PLANOPOINT namens Golfbaan het Rijk van Margraten		
De indiener verzoekt in het definitieve Inspiratiekader expliciet ruimte en erkenning op te nemen voor de bijdrage die een duurzaam ingerichte golfbaan kan leveren aan de doelstellingen op het gebied van landschap, natuur, waterbeheer en recreatieve kwaliteit. Daarbij wordt aangegeven dat een moderne golfbaan, door onder meer extensief beheer en de aanleg van landschapselementen en ecologische verbindingen, kan bijdragen aan biodiversiteit, landschappelijke kwaliteit en het groenblauwe raamwerk en daarmee aansluit bij de uitgangspunten van het Inspiratiekader.	Het Inspiratiekader doet geen uitspraken over specifieke grondeigenaren, bedrijven of locaties. Het document beschrijft op hoofdlijnen de gewenste ontwikkelrichting voor het buitengebied en heeft geen betrekking op individuele initiatieven of functies. Het expliciet opnemen van één specifieke vorm van grondgebruik, zoals een golfbaan, valt daarom buiten de reikwijdte van het Inspiratiekader.	Deze zienswijze geeft geen aanleiding tot aanpassing van het Inspiratiekader.
De indiener verzoekt in het definitieve Inspiratiekader expliciet op te nemen dat recreatieve voorzieningen, zoals een duurzaam ingerichte golfbaan, kunnen bijdragen aan de doelstellingen voor omgevingskwaliteit, biodiversiteit, natuurontwikkeling, landschapsherstel, waterbeheer en recreatieve kwaliteit. Daarnaast wordt verzocht te erkennen dat een zorgvuldig landschappelijk ingepaste golfbaan kan bijdragen aan waterberging, infiltratie, erosiebestrijding en de recreatieve en economische vitaliteit van de gemeente,	Het Inspiratiekader doet geen uitspraken over specifieke grondeigenaren, bedrijven of locaties. Het document beschrijft op hoofdlijnen de gewenste ontwikkelrichting voor het buitengebied en heeft geen betrekking op individuele initiatieven of functies. Het expliciet opnemen van één specifieke vorm van grondgebruik, zoals een golfbaan, valt daarom buiten de reikwijdte van het Inspiratiekader.	Deze zienswijze geeft geen aanleiding tot aanpassing van het Inspiratiekader.

zonder afbreuk te doen aan Natura 2000-gebieden en andere beschermde waarden.		
In het definitieve Inspiratiekader expliciet opnemen dat het document een beleidsmatig en richtinggevend karakter heeft en geen zelfstandige juridisch-planologische beperkingen oplegt aan bestaande legale functies, waaronder de bestaande golfbaan. Daarnaast verzoeken indieners vast te leggen dat toekomstige ontwikkelingen niet generiek op basis van het Inspiratiekader worden uitgesloten, maar steeds worden beoordeeld op basis van een concrete, locatiespecifieke belangenafweging, objectieve onderzoeken en de geldende wet- en regelgeving. Volgens indieners kan een beleidsdocument niet in de plaats treden van de daarvoor aangewezen planologische instrumenten en mag het niet worden gebruikt om bestaande rechten of ontwikkelingsmogelijkheden feitelijk te beperken.	Zie ook algemene reactie in inleiding. Het Inspiratiekader Buitengebied Eijsden-Margraten is een visiedocument. Na vaststelling door de raad vormt het een beleidsmatig kader voor toekomstige ontwikkelingen. Nieuwe initiatieven die niet passen binnen het huidige omgevingsplan dienen de uitgangspunten uit het kader (zoals de ruimtelijke principes) te betrekken bij de ruimtelijke afweging. Het blijft vervolgens aan het college en de gemeenteraad om hierover een besluit te nemen en, indien gewenst, gemotiveerd af te wijken van het vastgestelde kader.	De zienswijze wordt deels overgenomen. De status van het Inspiratiekader wordt op pagina 7 nader verduidelijkt door een uitgebreidere toelichting op te nemen over de betekenis en werking van het document.
Nr. 5: Vereniging Natuurbeheer Keerberg namens een aantal bewoners		
De indiener vraagt om duidelijkheid over de relatie tussen het Inspiratiekader en de Provinciale Omgevingsvisie Limburg (POVI) en vraagt zich af of de opgenomen kaarten automatisch meebewegen met toekomstige wijzigingen van de provinciale kaders. Daarnaast verzoekt de indiener de besluitvorming over het Inspiratiekader uit te stellen totdat de Provinciale Omgevingsverordening van kracht is en vervolgens een geactualiseerd ontwerp ter inzage te leggen.	Zie ook algemene reactie in inleiding. Het Inspiratiekader sluit aan bij de geldende provinciale beleidskaders. Nu de Provinciale Omgevingsvisie Limburg 2026 (POVI) van kracht is, worden de relevante verwijzingen, teksten en kaartlagen in het Inspiratiekader hierop geactualiseerd. Het Inspiratiekader is daarmee in overeenstemming met de geldende provinciale kaders. Een nieuwe ontwerpversie ter inzage leggen is daarom niet noodzakelijk. De aangebrachte wijzigingen zijn redactioneel en	Deze zienswijze geeft aanleiding tot actualisatie van de verwijzingen naar de geldende provinciale beleidskaders. Op pagina 12 wordt de POVI als kader opgenomen. De kaartlagen op pagina 15, 17,19,20-21,23, 30-31,37,en 65 tot 68 worden daar waar nodig geactualiseerd. Doorheen de hele tekst worden kleine tekstuele aanpassingen doorgevoerd om de status van de POVI te verduidelijken.

	actualiserend van aard en leiden niet tot een wijziging van de inhoudelijke uitgangspunten of ambities van het Inspiratiekader.	
De indiener verzoekt de teksten in het Inspiratiekader aan te passen zodat duidelijker naar voren komt dat het document een richtinggevend en inspirerend karakter heeft en geen uitspraken doet over de toelaatbaarheid van ontwikkelingen op specifieke locaties. Daarbij wordt gevraagd formuleringen als *'de juiste functie op de juiste plek'*, uitspraken over het voorkomen van versnippering en verwijzingen naar een toetsingskader te verduidelijken of af te zwakken.	Het Inspiratiekader is bedoeld als een eerste richtinggevend en inspirerend kader voor de ontwikkeling van het buitengebied. Het biedt handvatten voor afwegingen, maar kan niet op voorhand bepalen of een specifieke ontwikkeling op een concrete locatie passend is. De teksten worden aangepast zodat duidelijker naar voren komt dat het gaat om een eerste denkrichting en niet om een definitieve beoordeling van de geschiktheid van functies op individuele locaties.	De zienswijze wordt overgenomen. De voorgestelde aanpassingen worden overgenomen, zoals gesuggereerd op pagina 10, 11, 34 en 62 en na check mogelijk ook op andere plekken waar soortgelijke tekstuele aanpassingen noodzakelijk blijken te zijn.
De indiener verzoekt de kaarten in het Inspiratiekader beter aan te laten sluiten bij het abstracte karakter van het document door deze te beperken tot de zeven landschapstypen. Indien de meer gedetailleerde kaarten worden behouden, wordt verzocht de inhoud, terminologie, status en betekenis van deze kaarten te verduidelijken en eventuele onvolkomenheden en ontbrekende beleidskaders te corrigeren.	De structuurkaarten zijn opgenomen om een zo compleet mogelijk beeld te geven van de bestaande situatie op basis van de beschikbare gegevens. Het betreft nadrukkelijk een momentopname, waaraan geen rechten kunnen worden ontleend. Voor een juiste interpretatie van de weergegeven informatie wordt verwezen naar de onderliggende beleidsdocumenten en bronkaarten, waarin de gegevens op een hoger detailniveau beschikbaar zijn. Om die reden worden de kaarten niet verder veralgemeniseerd. Wel worden, waar nodig, kaartbeelden, benamingen, legenda's en verwijzingen verduidelijkt of geactualiseerd om de leesbaarheid en interpretatie te verbeteren.	De zienswijze wordt gedeeltelijk overgenomen. Naar aanleiding van de zienswijze worden enkele verduidelijkingen en beperkte aanpassingen in het Inspiratiekader doorgevoerd. De kaartbeelden en verwijzingen worden geactualiseerd, zodat deze aansluiten op de inmiddels vastgestelde Provinciale Omgevingsvisie Limburg (POVI). Ecologische verbindingen worden op de kaart opgenomen voor zover deze ruimtelijk voldoende zijn uitgewerkt en zijn onderbouwd in onder meer het Masterplan Poort van het Heuvelland of geldende natuurbeheerplannen. Daarnaast wordt de terminologie in de legenda aangepast, waaronder de aanduiding 'bebouwingsvlak'. Ook wordt de titel van de kaart 'Bestaand

		beleidskader' gewijzigd in 'Selectie van bestaande beleidskaders', zodat duidelijker tot uitdrukking komt dat de kaart geen volledig overzicht van alle geldende beleidskaders bevat.
De indiener verzoekt de tekst over het realiseren van ecologische verbindingszones en het verbeteren van de water-, bodem- en milieucondities in overgangszones rond Natura 2000-gebieden ook op te nemen bij het landschapstype Plateau. Volgens de indiener zijn deze opgaven niet uitsluitend relevant voor het landschapstype Tussenterras, maar ook voor delen van het Plateau die grenzen aan of invloed ondervinden van Natura 2000-gebieden. Ter onderbouwing wordt verwezen naar de Natura 2000-beheerplannen, het Masterplan Poort van het Heuvelland en het bijbehorende ecologische onderzoek, waaruit volgens de indiener blijkt dat ecologische verbindingen en ontsnippering ook over het Plateau gerealiseerd moeten worden.	De gemeente onderschrijft dat de opgaven rondom ecologische verbindingen en het verbeteren van de water-, bodem- en milieucondities zich niet in alle gevallen beperken tot het landschapstype Tussenterras. Daarom wordt de tekst op de pagina's 48 en 49 verduidelijkt, zodat explicieter wordt aangegeven dat deze opgaven ook relevant kunnen zijn voor delen van het Plateau die grenzen aan of onder invloed staan van Natura 2000-gebieden.	De zienswijze wordt gedeeltelijk overgenomen. Op de pagina's 48 en 49 van het Inspiratiekader wordt de tekst verduidelijkt, zodat explicieter wordt aangegeven dat het realiseren van ecologische verbindingszones en het verbeteren van de water-, bodem- en milieucondities in overgangszones rond Natura 2000-gebieden niet uitsluitend relevant zijn voor het landschapstype Tussenterras, maar ook betrekking hebben op delen van het Plateau.
De indiener verzoekt de kaart uit het Masterplan Poort van het Heuvelland integraal over te nemen in het Inspiratiekader, inclusief alle legendaonderdelen. Daarbij wordt specifiek gevraagd om de bestaande ecologische verbindingszones, aanloopzones voor faunapassages, het ecoduct, de faunatunnels, bestaande en nieuwe stapstenen afzonderlijk weer te geven en de functies maatschappelijk en sport op de kaart op te nemen.	De gemeente onderschrijft het belang van het Masterplan Poort van het Heuvelland als een integraal gebiedsproject dat bijdraagt aan de ambities van het Inspiratiekader. De gevraagde aanpassingen van het kaartbeeld, zoals het opnemen van afzonderlijke ecologische verbindingen, faunapassages, stapstenen en specifieke functies, gaan echter uit van een detailniveau dat niet past bij de schaal en het abstractieniveau van het Inspiratiekader. Dit sluit bovendien aan bij de eerder door de indiener gemaakte opmerking	De zienswijze wordt gedeeltelijk overgenomen. Op pagina 29 in hoofdstuk 4 wordt een intermezzo opgenomen waarin het Masterplan Poort van het Heuvelland en de integrale doelstellingen daarvan nader worden toegelicht. Daarnaast wordt op de structuurkaart op pagina 23 een verwijzing naar dit intermezzo opgenomen, zodat de samenhang met het project en de achterliggende gebiedsopgaven beter wordt verduidelijkt.

	dat de kaarten niet te gedetailleerd moeten zijn. Wel ziet de gemeente aanleiding om het Masterplan Poort van het Heuvelland nadrukkelijker onder de aandacht te brengen. Daarom wordt in hoofdstuk 4 een intermezzo opgenomen waarin het project en de integrale doelstellingen ervan nader worden toegelicht. Daarbij kunnen ook de door de indiener genoemde onderdelen en kwaliteiten van het project worden beschreven.	
Nr. 6: Stichting Natuurlijk Geuldal namens Stichting Verontruste Plateaubewoners		
Status: De indiener verzoekt de status van het Inspiratiekader nader te verduidelijken, mede in relatie tot de geldende landelijke, provinciale en gemeentelijke beleidskaders, zodat duidelijk is welke betekenis en werking het document heeft ten opzichte van deze beleidsstukken.	Zie ook algemene reactie in inleiding. Het Inspiratiekader Buitengebied Eijsden-Margraten is een visiedocument. Na vaststelling door de raad vormt het een beleidsmatig kader voor toekomstige ontwikkelingen. Nieuwe initiatieven die niet passen binnen het huidige omgevingsplan dienen de uitgangspunten uit het kader (zoals de ruimtelijke principes) te betrekken bij de ruimtelijke afweging. Het blijft vervolgens aan het college en de gemeenteraad om hierover een besluit te nemen en, indien gewenst, gemotiveerd af te wijken van het vastgestelde kader.	De zienswijze wordt deels overgenomen. De status van het Inspiratiekader wordt op pagina 7 nader verduidelijkt door een uitgebreidere toelichting op te nemen over de betekenis en werking van het document.
Kernwaarden: De indiener verzoekt de kernwaarden in het Inspiratiekader te verduidelijken en te harmoniseren tot één eenduidige set. Daarbij wordt gevraagd inzichtelijk te maken waarop deze kernwaarden zijn gebaseerd (VITA, water en bodem sturend of natuurlijke processen).	De gemeente begrijpt dat de gebruikte terminologie rondom principes, (kern)waarden en uitgangspunten als verwarrend kan worden ervaren, mede doordat deze afkomstig zijn uit verschillende beleidsdocumenten en bestuurslagen. Hoewel de gehanteerde begrippen	De zienswijze wordt gedeeltelijk overgenomen. Om de samenhang tussen de verschillende uitgangspunten duidelijker te maken, worden de kernwaarden op pagina 8 van het Inspiratiekader expliciet benoemd.

	inhoudelijk in elkaars verlengde liggen, ziet de gemeente aanleiding om de samenhang en betekenis ervan duidelijker toe te lichten. Om hieraan tegemoet te komen, worden de kernwaarden op pagina 8 van het Inspiratiekader expliciet benoemd en wordt de onderlinge relatie tussen de verschillende uitgangspunten verduidelijkt.	
Kernwaarden: De indiener verzoekt te verduidelijken welk uitgangspunt binnen het Inspiratiekader leidend is en hoe de VITA-kernwaarden, het principe 'water en bodem sturend' en het uitgangspunt van het versterken van natuurlijke processen zich onderling tot elkaar verhouden.	De gemeente begrijpt dat de gebruikte terminologie rondom principes, (kern)waarden en uitgangspunten als verwarrend kan worden ervaren, mede doordat deze afkomstig zijn uit verschillende beleidsdocumenten en bestuurslagen. Hoewel de gehanteerde begrippen inhoudelijk in elkaars verlengde liggen, ziet de gemeente aanleiding om de samenhang en betekenis ervan duidelijker toe te lichten. Om hieraan tegemoet te komen, worden de kernwaarden op pagina 8 van het Inspiratiekader expliciet benoemd en wordt de onderlinge relatie tussen de verschillende uitgangspunten verduidelijkt.	De zienswijze wordt gedeeltelijk overgenomen. Om de samenhang tussen de verschillende uitgangspunten duidelijker te maken, worden de kernwaarden op pagina 8 van het Inspiratiekader expliciet benoemd.
Regelgeving: De indiener verzoekt de passage te verwijderen waarin wordt gesteld dat landelijke regelgeving invloed heeft op de bedrijfsvoering van agrarische ondernemers, omdat deze volgens de indiener niet past binnen het onderdeel over landschap en landgebruik.	Dit verzoek wordt niet overgenomen. De passage beschrijft een relevante ontwikkeling die van invloed is op het gebruik en de inrichting van het buitengebied en draagt daarmee bij aan de context van het Inspiratiekader.	Deze zienswijze geeft geen aanleiding tot aanpassing van het Inspiratiekader.
Ambities: De indiener verzoekt de ambities uit het Inspiratiekader nader te verduidelijken en inzichtelijk te maken op welke wijze deze in de praktijk worden uitgewerkt, toegepast	Zie ook algemene reactie in inleiding. Het Inspiratiekader Buitengebied Eijsden-Margraten is een visiedocument. Na vaststelling door de raad vormt het een beleidsmatig kader voor toekomstige	De zienswijze wordt deels overgenomen. De status van het Inspiratiekader wordt op pagina 7 nader verduidelijkt door een uitgebreidere toelichting op te nemen over de betekenis en werking van het document.

en betrokken bij toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen.	ontwikkelingen. Nieuwe initiatieven die niet passen binnen het huidige omgevingsplan dienen de uitgangspunten uit het kader (zoals de ruimtelijke principes) te betrekken bij de ruimtelijke afweging. Het blijft vervolgens aan het college en de gemeenteraad om hierover een besluit te nemen.	
Kernwaarden: De indiener verzoekt de kernwaarden, de uitvoeringsambities en het toetsingskader voor omgevingskwaliteit nader te verduidelijken, zodat duidelijk is welke betekenis deze hebben en op welke wijze zij worden toegepast bij toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen.	Het Inspiratiekader vormt een afwegingskader op hoofdlijnen voor gewenste ontwikkelingen in het buitengebied. Een verdere uitwerking van geschikte functies op geschikte locaties vraagt om maatwerk per onderwerp en gebied en maakt geen onderdeel uit van deze visie. Daarom wordt dit verzoek niet overgenomen.	Deze zienswijze geeft geen aanleiding tot aanpassing van het Inspiratiekader.
Richtinggevende uitspraken: Voeg een overzicht toe van alle richtinggevende uitspraken uit Buitengewoon Buitengebied om de leesbaarheid en overzichtelijkheid van het document te vergroten.	De richtinggevende uitspraken zijn reeds opgenomen in en terug te vinden in het Manifest Buitengewoon Buitengebied, waarnaar in het Inspiratiekader wordt verwezen. Dit verzoek wordt niet overgenomen.	Deze zienswijze geeft geen aanleiding tot aanpassing van het Inspiratiekader.
Terminologie: Pas de terminologie aan van groenblauwe mantel naar groenblauwe landbouwzone, zodat deze aansluit bij de terminologie uit de provinciale Omgevingsvisie Limburg (POVI).	Dit verzoek wordt overgenomen. De term zal worden aangepast naar groenblauwe landbouwzone conform het geldende provinciale beleid.	De zienswijze wordt overgenomen. Op pagina 14 en de kaart op pagina 20 wordt de terminologie aangepast en mogelijk ook op andere plekken waar we de oude term nog tegenkomen.
Ecologische verbindingen: De indiener verzoekt de ecologische verbindingszone aan de westzijde van Cadier en Keer, zoals opgenomen in het Masterplan Poort van het Heuvelland, op te nemen op de kaart van het Inspiratiekader.	De zienswijze wordt gedeeltelijk overgenomen. De gemeente ziet aanleiding om het Masterplan *Poort van het Heuvelland* nadrukkelijker onder de aandacht te brengen. Daarom wordt in hoofdstuk 4 een intermezzo opgenomen waarin het project en de integrale doelstellingen ervan nader worden toegelicht.	De zienswijze wordt gedeeltelijk overgenomen. Op de kaarten wordt de ecologische verbindingszone opgenomen. Deze zienswijze geeft aanleiding tot een controle en eventuele actualisatie van de kaartbeelden. Daarnaast wordt op pagina 29 in hoofdstuk 4 een intermezzo opgenomen waarin het Masterplan Poort van het

	Daarnaast onderschrijft de gemeente het belang van een correcte weergave van ecologische verbindingszones. De kaartbeelden worden daarom gecontroleerd en, waar nodig, geactualiseerd op basis van de beschikbare en meest actuele brongegevens.	Heuvelland en de integrale doelstellingen daarvan nader worden toegelicht.
Kaarten: De indiener verzoekt de status van de kaarten in het Inspiratiekader te verduidelijken, duidelijk onderscheid te maken tussen bestaande opgaven en ambities en inzichtelijk te maken welke betekenis en eventuele juridische werking aan de kaarten kan worden toegekend.	De kaarten zijn opgenomen om een zo compleet mogelijk beeld te geven van de bestaande situatie op basis van de beschikbare gegevens. Het betreft nadrukkelijk een momentopname, waaraan geen rechten kunnen worden ontleend. Voor een juiste interpretatie van de weergegeven informatie wordt verwezen naar de onderliggende beleidsdocumenten en bronkaarten, waarin de gegevens op een hoger detailniveau beschikbaar zijn.	De zienswijze wordt gedeeltelijk overgenomen. Het doel van de kaarten wordt duidelijker in de tekst benoemd.
Referenties: De indiener verzoekt het Strategisch Actieplan Middengebied Zuid-Limburg (Van Groen Hart tot Groene Long) en het bijbehorende uitvoeringsprogramma op te nemen in de referentielijst en deze documenten expliciet te betrekken bij het referentiekader van het Inspiratiekader.	De gemeente onderschrijft dat het Strategisch Actieplan Middengebied Zuid-Limburg (Van Groen Hart tot Groene Long) en het daarop gebaseerde Uitvoeringsprogramma Middengebied een relevante bijdrage hebben geleverd aan de gebiedsontwikkeling. Een aantal acties uit deze documenten is inmiddels uitgevoerd of in uitvoering. Om de beleidsmatige samenhang beter inzichtelijk te maken, worden beide documenten opgenomen in de referentielijst van het Inspiratiekader.	De zienswijze wordt overgenomen. Op pagina 12 wordt dit document als kader opgenomen.

Toetsingskader: De indiener verzoekt een toetsingskader voor omgevingskwaliteit aan het Inspiratiekader toe te voegen.	Dit verzoek wordt niet overgenomen. Het begrip omgevingskwaliteit is verankerd in de Omgevingswet en vormt een belangrijk uitgangspunt binnen het Inspiratiekader. Het Inspiratiekader geeft op hoofdlijnen richting aan de gewenste ontwikkeling van het buitengebied, maar bevat geen uitgewerkt afwegings- of toetsingskader. Een verdere uitwerking van omgevingskwaliteit en de beoordeling van specifieke ontwikkelingen vraagt om maatwerk per onderwerp en gebied en valt buiten de scope van deze visie. Wel kunnen de opgenomen principes en ambities worden gebruikt als afwegingskader voor nieuwe initiatieven die niet passen binnen het omgevingsplan.	Deze zienswijze geeft geen aanleiding tot aanpassing van het Inspiratiekader.
Natuurlijke processen: De indiener verzoekt het begrip 'natuurlijke processen' nader te definiëren en te verduidelijken hoe dit uitgangspunt zich verhoudt tot andere leidende principes in het Inspiratiekader, zoals 'water en bodem sturend'.	Waterhuishouding, bodem, ecologie zijn alle voorbeelden van natuurlijke processen. Dit wordt verder verduidelijkt in het Inpsiratiekader.	De zienswijze wordt overgenomen. Op pagina 34 wordt een toelichting opgenomen.
Gebiedseigen kwaliteiten: De indiener verzoekt een overzicht van de gebiedseigen kwaliteiten op te nemen in het Inspiratiekader of, indien deze reeds elders zijn beschreven, te verwijzen naar het betreffende document waarin deze kwaliteiten zijn vastgelegd.	De gebiedseigen kwaliteiten van het buitengebied zijn reeds beschreven in het Landschapsontwikkelingsplan Buitengewoon Eijsden-Margraten, waarnaar op pagina 10 van het Inspiratiekader wordt verwezen. Een nadere uitwerking of opname van deze kwaliteiten in het Inspiratiekader zou leiden tot doublures en past bovendien niet binnen de reikwijdte en het abstractieniveau van dit document. Mogelijk kan dit verder worden uitgewerkt binnen de gebiedsgerichte uitvoeringsprogramma’s.	Deze zienswijze geeft geen aanleiding tot aanpassing van het Inspiratiekader.

Status: De indiener verzoekt de status van de als wenselijk en onwenselijk aangeduide ontwikkelingen te verduidelijken en inzichtelijk te maken hoe deze worden toegepast bij de beoordeling van nieuwe initiatieven. Daarnaast wordt gevraagd toe te lichten hoe deze ontwikkelrichtingen zich verhouden tot de ambities en uitgangspunten van het Inspiratiekader.	Zie ook algemene reactie in inleiding. Na vaststelling door de raad worden de ontwikkelrichtingen gebruikt als afwegingskader voor nieuwe initiatieven die niet passen binnen het omgevingsplan. Het Inspiratiekader en de ontwikkelrichtingen zijn daarmee zelfbindend voor het bestuur in die zin dat afwijken alleen kan mits dit zeer zorgvuldig en gemotiveerd gebeurt.	De zienswijze wordt deels overgenomen. De status van het Inspiratiekader wordt op pagina 7 nader verduidelijkt door een uitgebreidere toelichting op te nemen over de betekenis en werking van het document.
Afwegingskader: De indiener verzoekt een duidelijk en transparant afwegingskader op te nemen in het Inspiratiekader, zodat inzichtelijk is op welke wijze nieuwe initiatieven worden beoordeeld aan de hand van de uitgangspunten en ambities van het document.	Dit verzoek wordt niet overgenomen. Een gedetailleerd afwegings- en toetsingskader valt buiten de scope van het huidige Inspiratiekader en vraagt om een verdere uitwerking per onderwerp en gebied.	Deze zienswijze geeft geen aanleiding tot aanpassing van het Inspiratiekader.
Grondeigendom: De indiener verzoekt in het Inspiratiekader aandacht te besteden aan de relevante grondeigenaren en grondgebruikers in het buitengebied en de gemeentelijke gronden nader uit te werken, inclusief een beheerplan voor deze gronden.	Dit verzoek wordt niet overgenomen. Het benoemen van individuele grondeigenaren en het uitwerken van beheerplannen valt buiten de scope van het Inspiratiekader. Het document richt zich op de gewenste ontwikkeling van het buitengebied als geheel.	Deze zienswijze geeft geen aanleiding tot aanpassing van het Inspiratiekader.
Afwegingskader: De indiener verzoekt een programma op te nemen met een objectief afwegingskader voor toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen en de uitwerking daarvan in gebiedsgerichte uitvoeringsprogramma's.	Dit verzoek wordt niet overgenomen. Een gedetailleerd afwegings- en toetsingskader valt buiten de scope van het huidige Inspiratiekader en vraagt om een verdere uitwerking per onderwerp en gebied. Mogelijk kan dit verder worden uitgewerkt binnen de gebiedsgerichte uitvoeringsprogramma's.	Deze zienswijze geeft geen aanleiding tot aanpassing van het Inspiratiekader.
Woord: De indiener verzoekt een zin te corrigeren door het ontbrekende woord "kan" toe te voegen.	Dit verzoek wordt overgenomen. Het woord "kan" is per abuis weggevallen en zal worden toegevoegd op pagina 63 (“Landbouw **kan** niet los worden gezien van natuur,	Deze zienswijze wordt overgenomen. Het woord "kan" is per abuis weggevallen en zal worden toegevoegd op pagina 63 (“Landbouw **kan** niet los worden gezien van natuur,

	toerisme, wonen, bedrijvigheid, water, infrastructuur en leefaarheid.”)	toerisme, wonen, bedrijvigheid, water, infrastructuur en leefaarheid.”)
Toerisme: De indiener verzoekt om in het Inspiratiekader op te nemen dat voor toerisme en verblijfsrecreatie een afzonderlijk, door de gemeenteraad vastgesteld beleidskader wordt opgesteld dat aansluit bij de uitgangspunten van het Inspiratiekader.	Dit verzoek wordt overgenomen. Wij zijn het eens dat toerisme en verblijfsrecreatie vragen om een helder beleidskader dat aansluit bij de uitgangspunten van het Inspiratiekader. Het document zal hierop worden aangevuld.	Deze zienswijze wordt overgenomen. Een referentie naar dit op te stellen beleid wordt toegevoegd op pagina 55.
Kaarten: De indiener verzoekt verduidelijking van de status van de opgenomen kaarten en vraagt om aan te geven welke betekenis hieraan kan worden toegekend. Indien de kaarten meer zijn dan illustratief, voeg dan een verwijzing toe naar een locatie waar deze kaarten op detailniveau kunnen worden geraadpleegd. Breng de kaarten in overeenstemming met de kaarten uit het geldende en aangekondigde beleid, zodat beleidsbegrenzingen, zoals het Natuurnetwerk Nederland (NNL), op dezelfde wijze worden weergegeven. Indien de kaarten meer zijn dan illustratief, verzoekt SNG deze één-op-één aan te laten sluiten op de officiële beleidskaarten.	De kaarten zijn opgenomen om een zo compleet mogelijk beeld te geven van de bestaande situatie op basis van de beschikbare gegevens. Het betreft nadrukkelijk een momentopname, waaraan geen rechten kunnen worden ontleend. Voor een juiste interpretatie van de weergegeven informatie wordt verwezen naar de onderliggende beleidsdocumenten en bronkaarten, waarin de gegevens op een hoger detailniveau beschikbaar zijn. Waar nodig worden de kaartbeelden, benamingen, legenda's en verwijzingen verduidelijkt of geactualiseerd om de leesbaarheid en interpretatie te verbeteren.	De zienswijze wordt gedeeltelijk overgenomen. Het doel van de kaarten wordt duidelijker in de tekst benoemd. Ook worden de kaartbeelden en verwijzingen geactualiseerd, zodat deze in lijn zijn met de inmiddels vastgestelde Provinciale Omgevingsvisie Limburg (POVI) en ander geldend beleid.
Kaarten: De indiener verzoekt de ambities en opgaven in afzonderlijke kaarten weer te geven, zodat duidelijk onderscheid ontstaat tussen de huidige situatie en de gewenste ontwikkelrichting. Daarnaast wordt verzocht alle benoemde ecologische verbindingszones op de kaarten van het Inspiratiekader op te nemen.	De gemeente onderschrijft het belang van een duidelijk onderscheid tussen bestaande opgaven en gewenste ambities. Om die reden worden de kaartbeelden verduidelijkt door in de legenda expliciet aan te geven of een aanduiding betrekking heeft op een opgave of een ambitie. Daarnaast worden ecologische verbindingszones op de kaarten opgenomen voor zover deze ruimtelijk voldoende	De zienswijze wordt gedeeltelijk overgenomen. De kaartbeelden worden verduidelijkt door in de legenda expliciet aan te geven of een aanduiding betrekking heeft op een opgave of een ambitie. Daarnaast worden ecologische verbindingszones op de kaarten opgenomen voor zover deze ruimtelijk voldoende concreet zijn uitgewerkt en onderbouwd

	concreet zijn uitgewerkt en onderbouwd in onder meer het *Masterplan Poort van het Heuvelland* of de geldende natuurbeheerplannen. Hiermee wordt de leesbaarheid en bruikbaarheid van de kaarten verbeterd, zonder het abstracte karakter van het Inspiratiekader te wijzigen.	
Afwegingskader: De indiener verzoekt een duidelijk afwegingskader op te nemen waarmee initiatieven en ontwikkelingsvoorstellen op een heldere, inzichtelijke en transparante wijze kunnen worden beoordeeld.	Een gedetailleerd afwegings- en toetsingskader valt buiten de scope van het huidige Inspiratiekader en vraagt om een verdere uitwerking per onderwerp en gebied.	Deze zienswijze geeft geen aanleiding tot aanpassing van het Inspiratiekader.
Verslag: De indiener verzoekt het verslag van de stakeholderssessie aan te vullen, zodat alle door de deelnemers ingebrachte punten volledig zijn opgenomen.	Ten aanzien van het verslag van de stakeholderssessie merkt de gemeente op dat het door de indiener genoemde aandachtspunt reeds is opgenomen. In het verslag is vermeld dat tijdens de werksessie de opmerking is gemaakt dat de term *'inspiratie'* mogelijk te vrijblijvend kan overkomen en dat hierover discussie is gevoerd met betrekking tot de te hanteren terminologie. Hiermee is de strekking van het door de indiener genoemde punt reeds verwerkt.	Deze zienswijze geeft geen aanleiding tot aanpassing van het Inspiratiekader.